

VRELCI

Leto VII. — Št. 9 (75)

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

September 1979

Polletno poslovanje in sklepanje o začasni delitvi dohodka

V dneh od 25. julija do 30. julija 1979 so zasedali zbori delavcev vseh treh TOZD in skupnih služb in obravnavali predloge delavskih svetov o začasni delitvi dohodka. Vsi zbori so zasedali sklepčno. Ozreti pa se moramo na komaj doseženo sklepčnost gostinskih delavcev v TOZD zdraviliška dejavnost. Delavci zdravstvenih obratov so dosegli 80% udeležbo, gostinski na ločenem zboru pa komaj 51%. Objektivni zadržki za udeležbo so v tem, ker je med gostinci stalno okoli 40 delavcev vsak dan na bolniški, okoli 25 jih je bilo na dopustih, dobršen del pa jih mora v jutranjih urah delati. Mogoče bi bilo umestno, da bi gostinski delavci zborovali na dveh ločenih zboreh. Le tako bi bilo mogoče odločanje tudi tistim delavcem, ki se opravičeno ne morejo poslužiti te samoupravne pravice.

Mnenje, da bodo itak vsi pravočasno in obširno seznanjeni z gradivom v glasilu in v drugih materialih, ne vzdrži. Pri tem gre za uveljavljanje ustavno zajamčene pravice delavcev do odločanja na zboreh in ne le za golo seznanjanje.

POGOJI IN OBSEG POSLOVANJA

Za letošnje prvo polletje je značilno hitro povečanje cen materiala in storitev ter življenjskih stroškov — po statistiki za 19,2% — ter pomanjkanje denarja, kar vse se odraža tudi v našem poslovanju. Zmanjšuje namreč finančni

rezultat sicer uspešnega poslovanja, saj smo izvršili in prodali

141.155 nočitev — presegli za 5%
111.552 postopne fizioterapije +8%
16.710.828 steklenic mineralne vode +5%
1.298.098 kg plina CO₂ +6%
16.882 zdravniških pregledov (+8%)
144.020 litrov pijač (+5%)
2.423.405 steklenic Trimvita (+32%)

Za opravljeno delo smo porabili 5% več ur — enako je v Zdraviliški dejavnosti in v Polnilnici. Za področje prodaje proizvodov polnilnice je porabljenih 19% več delovnih ur. V vzdrževalni dejavnosti in drugih sektorjih skupnih služb pa je celo nekaj manj porabljenih delovnih ur kot v enakem obdobju lani.

V Zdravilišču je bilo zaposlenih 844 delavcev, kar je le za 3,5% več kot lani, tako je bil tudi delovnik boljše izkoriščen — manj je bilo predvsem bolniških in porodniških dopustov, ki pa še vedno znašajo 13 delovnih dni na vsakega delavca v šestih mesecih.

Ugodno razmerje med obsegom dejavnosti in porabo delovnega časa se odraža v obračunanem učinku. Le-ta je že dosegel v Zdravstvu 32%, Gostinstvu 26%, Polnilnici 32%, Vzdrževalni dejavnosti 25% in povprečno 27%, kar je pri vseh za 10% več kot je bilo izplačano lani. Povprečno izplačan mesečni osebni dohodek je na

delavca	PNK	porasel za
v Zdraviliški dejavnosti	5.482	3.384 +15%
v Polnilnici	5.600	3.971 +17%
v Vzdrževalni dejavnosti	5.230	3.486 +21%
v Skupnih službah	7.688	3.479 +19%

Investicijska dejavnost se odvija po planu, delno usklajeno z novimi potrebami — urejena je bila nova recepcija, naročena je oprema za polnilnico, v teku so priprave za impregnator v terapiji. V Zdravilišču so bila sicer še zagotovljena denarna sredstva za redno plačevanje vseh obveznosti, občutimo pa pomanjkanje pri drugih, saj so se neplačane terjatve ob kon-

cu polletja podvojile in znašajo 12.555.000 din. To pomeni 7% vrednosti opravljenega dela, ki se ne šteje v delitev dohodka po tem obračunu.

VREDNOSTNI OBRAČUN IN PREDLOG ZAČASNE DELITVE

V seštevku polletnih obračunov vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti smo ugotovili za Zdravilišče

	doseženo din	% letnega plana	% povečanja poll. pl. lanskega	
vrednost opr. dela	185.699.498	54	+17	+36
celotni prihodek	181.518.735	52	+14	+33
dohodek	80.393.504	50	+6	+24
čisti dohodek	54.442.216	50	+10	+18
osebni dohodek				
in skupna poraba	43.411.510	50	+8	+29
skladi	11.030.706	78	+5	-13

Dosegli smo polovico letnega plana in v celoti presegamo polletna pričakovanja. V primerjavi z lanskimi dosežki pa ugotavljamo, da so se nesorazmerno povečali stroški za material in storitve — za 40%, kar nam manjša porast dohodka na 24%. Za pokritje izplačanih osebnih dohodkov in planirane skupne porabe potrebujemo 20% več kot lani. V tem razmerju nismo v skladu z družbenimi merili delitve dohodka. Tudi za sklade nam ostane manj kot lani — vendar je znesek ob danih pogojih in v primerjavi s pričakovanim zadovoljiv.

ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

V prvem polletju še nima svoje glavne sezone — julij, avgust — zato tudi obračun ni polovica letnega, predvsem v finančnem rezultatu.

Doseženo je 75.968.000 din celotnega prihodka, v katerem pa ni 9.121.000 din neplačanih storitev. Precej na račun zapoznelega sporazuma za cene oskrbnega dne zdraviliškega zdravljenja, ki je bil sklenjen šele v juniju. Dohodek je 14% večji kot lani — in znaša

31.733.000 din. Za dogovorjene in zakonske obveznosti iz dohodka je porabljeno 10.328.000 din in za izplačane osebne dohodke s prispevki 20.253.000 din. Ostanek 1.151.533,— din predlagamo, da se začasno razporedi za skupno porabo.

V planu smo predvidevali, da bodo ob polletju pokriti le osebni dohodki in je tako končni finančni rezultat za 1.110.000 din ugodnejši od planiranega.

POLNILNICA

Za razliko od Zdraviliške dejavnosti je v Polnilnici prvo polletje boljši del sezonskega poslovanja in doseganja finančnega uspeha.

Celotni prihodek znaša 75.873.000 din in je za petino večji kot smo planirali. Stroški so se povečali v primerjavi z lanskimi za polovico, podobno tudi obveznosti iz dohodka. Dohodek znaša 32.180.000 din in je za 30% večji. Za pokritje izplačanih osebnih dohodkov je bilo potrebno 34% več sredstev. Za preostali del dohodka predlagamo, da se začasno razporedi v

	znesek	primerjava 78
sklad skupne porabe	590.000,—	+39%
rezervni sklad	804.507,50	+30%
poslovni sklad	8.816.946,48	-1%

Predlagana delitev je v skladu s planom, le da je za poslovni sklad doseženo 6% manj kot smo planirali.

VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

je obračunala 18.570.000 din celotnega prihodka, kar je 13% več od plana in 47% več kot lani. Poslovni stroški so porasli za 60%, dogovorjene

in predpisane obveznosti iz dohodka pa za 50%.

Dohodek 8.211.000 din je večji za 33%, znesek za izplačane osebne dohodke pa je večji za 30%. S tem je delitev usklajena z družbenim dogovorom. Za preostali del dohodka predlagamo začasno razporeditev v

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

	znesek	primerjava 78
sklad skupne porabe	365.000,—	+35 %
rezervni sklad	205.292,—	+33 %
poslovni sklad	931.654,37	+16 %

Za Vzdrževalno dejavnost je prvo polletje ugodnejši del leta, ker je več dela, se še ne koristijo dopusti — zato je začasna delitev tudi rezerva za kasnejše manj uspešne mesece.

SKUPNE SLUŽBE IN ZDRUŽENO POSLOVANJE

	znesek	primerjava 78
sklad skupne porabe	334.000,—	+36 %
poslovni sklad	274.305,85	—

Obračunan celotni dohodek skupnih služb je 12.105.000 din, kar je 37 % več kot lani. Enak je porast pri dohodku, za osebne dohodke pa je porabljen 33 % več. Predlagana delitev za skupno porabo je v skladu s planom, razpored v poslovni sklad pa je le začasen.

Celoten obračun je izvršen po veljavnih predpisih, upoštevane so osnove in razmerja letošnjega plana, predlagana začasna delitev je v skladu s sporazumom Naravnih zdravilišč. Le z občinsko resolucijo

Za združeno poslovanje in skupne službe je celotni dohodek obračunan po planu in doseženih rezultatih. Stroški poslovanja in izplačani osebni dohodki so s tem v celoti pokriti — ostane še dohodek, za katerega predlagamo da se začasno razporedi v

nismo usklajeni pri povečanju osebnih dohodkov, ker je dohodek na delavca večji le za 19,8 %, osebni dohodek na delavca pa za 22,8 %. Odstopanje opravičujemo s sezonskim značajem našega poslovanja, začasnostjo te delitve in letnim porastom cen in življenjskih stroškov, kar po eni strani zmanjšuje dohodek, po drugi pa povzroča potrebo po povečanju osebnih dohodkov. Po tem so razmerja povečanja dohoda in osebnih dohodkov na delavca in delitve naslednja:

	dohodek	osebni dohodek
Zdraviliška dejavnost	9,9	20,1
Polnilnica	28,6	29,7
Vzdrževalna dejavnost	32,8	27,6
Skupne službe	23,7	17,1
Zdravilišče	19,8	22,8

V teh okvirih in ker bo že v naslednjih mesecih uveljavljena nova ocenitev delovnih

nalog, tudi ni možnosti za dodatno razporeditev na osebne dohodke.

Poročilo o opravljenem delu v prvem polletju 1979

V prvem polletju letošnjega leta smo dosegli v vseh dejavnostih lepe uspehe. Tako smo beležili v **TOZD zdraviliška dejavnost** porast opravljenih storitev v zdravstvu, porast prenočitev v hotelih, izdali smo več penzijskih obrokov in prodali tudi več pijač. V TOZD Polnilnica smo napolnili in prodali več mineralne vode kot lani, enako pri izvozu ter prodaji plina CO₂. Izreden porast je pri polnitvi in prodaji brezalkoholne pijače Trimvit.

V **TOZD vzdrževalna dejavnost** smo oprali več kg perila kot preteklo leto.

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Zdravniški pregledi

Skupaj je bilo opravljenih 16.882 zdravniških pregledov, od tega največ pri gostih na družbene stroške (63 %), pri tujih gostih (26 %) in domačih samoplačnikih (11 %). V primerjavi s preteklim letom je bilo opravljenih za 8 % več pregledov. Pregledov na družbene stroške je bilo za 6 % več kot v enakem obdobju lani, ostalih pa prav tako nekoliko več. Zdravniški pregledi po mesecih: ugotavljamo, da je v vseh mesecih opravljeno več pregledov razen v mesecu maju, ko beležimo zaradi adaptacije hotelov izpad tudi pri nočitvah.

Fizioterapija

Skupaj smo opravili 111.552 postopkov, kar je za 8 % več kot lani. Od tega je bilo opravljeno:

Hidroterapija — 91.026. Največ je bilo mineralnih kopeli (41 %), fango oblog (29 %), podvodnih masaž (13 %), smrečnih kopeli (8 %) in ročnih masaž (5 %). Lansko število smo presegli za 10 %.

Elektroterapija — 7.600 postopkov, kar pomeni enako število kot lani.

Največ je bilo nemectrody-na (34 %), inhalacij (31 %) in jonomodulacij (19 %).

Kinezioterapija — 12.926 postopkov ali za 1 % manj kot smo dosegli lani. Največji delež ima gimnastika (78 %) in masaža (11 %).

Pitne karte

Prodali smo 8.145 pitnih kart (7 % več kot lani). 44 % prodanih pitnih kart odpade na kreditirane karte.

Hoteli

V prvih šestih mesecih je obiskalo Zdravilišče 13.678 gostov, ki so dosegli 141.155 prenočitev, kar je za 5 % več kot v preteklem letu. Od skupnih prenočitev je 67 % prenočitev domačih gostov, ki so v primerjavi s preteklim letom dosegli 14 % več, pri tujih gostih še vedno beležimo padec nočitev in sicer v primerjavi z lanskim letom za 8 %.

Po posameznih mesecih beležimo porast skupnih prenočitev, razen v mesecu aprilu in maju (izpad kapacitet zaradi adaptacij).

Pri tujih gostih opazimo padec nočitev pri Avstrijcih (indeks 88) pri gostih iz Italije in Zah. Nemčije pa rahel porast (indeks 105,101).

Periodični obračun I–VI 1979 – Zdravilišče Rogaška Slatina

postavka	Zdravilišče	Zdraviliška dejavnost	Polnilnica	Vzdrževalna dejavnost	DS Skupnih služb
vrednost opravljenega dela	185.699.498,48	78.627.222,60	75.492.447,73	18.565.467,65	13.014.360,50
terjatve v začetku leta	8.375.040,39	6.463.312,55	1.526.388,68	50.754,26	334.584,90
terjatve koncem obdobja	12.555.803,81	9.121.896,40	2.145.403,60	45.236,66	1.243.267,15
CELOTNI PRIHODEK	181.518.735,06	75.968.638,75	74.873.432,81	18.570.985,25	12.105.678,25
material	39.282.348,79	17.905.078,04	13.609.377,88	7.255.722,42	512.170,45
storitve	32.490.630,75	16.634.886,80	12.450.262,35	1.972.777,20	1.432.704,40
drugi stroški	17.553.850,47	4.071.862,40	12.943.676,27	169.778,00	368.533,80
povračila	1.481.395,30	219.262,95	369.640,75	138.020,80	754.470,80
amortizacija	9.460.452,40	5.392.376,45	2.497.083,55	802.247,45	768.744,95
drugi in izredni izdatki	783.972,15	11.900,15	757.451,60	13.831,55	788,85
razlika v vrednosti — zalog	72.580,33	—	65.637,41	6.942,92	—
— terjatev	—	—	—	—	—
PORABLJENA SREDSTVA	101.125.230,19	44.235.366,79	42.693.129,81	10.359.320,34	3.837.413,25
DOHODEK	80.393.504,87	31.733.271,96	32.180.303,00	8.211.664,91	8.268.265,00
prispevki iz dohodka	6.518.186,40	2.180.537,80	3.263.301,10	635.243,35	439.104,15
pogodbene obveznosti	5.826.101,90	4.203.056,39	1.088.359,47	436.621,99	98.064,05
dohodek za delovno skupnost	11.585.000,00	3.445.000,00	7.330.000,00	810.000,00	—
povečana amortizacija	2.022.000,00	500.000,00	1.230.000,00	—	292.000,00
PRISPEVKI IZ DOHODKA	25.951.288,30	10.328.594,19	12.911.660,57	1.881.865,34	829.168,20
ČISTI DOHODEK	54.442.216,57	21.404.677,77	19.268.642,43	6.329.799,57	7.439.096,80
osebni dohodki	38.837.544,45	—	—	—	—
— stanovanjski del	2.131.432,50	19.206.696,55	8.600.229,45	4.572.923,80	6.457.694,65
skupna poraba	—	1.046.447,80	456.959,00	254.929,40	373.096,30
— ostali del	2.440.533,42	1.151.533,42	590.000,00	365.000,00	334.000,00
rezervni sklad	1.009.799,50	—	804.507,50	205.292,00	—
poslovni sklad	10.022.906,70	—	8.816.946,48	931.654,37	274.305,85

Pri domačih gostih beležimo največ prenočitev pri gostih iz SR Hrvatske (49%) in SR Slovenije (41%).

Dosežena povprečna doba bivanja je 10,3 dni in je za 4% daljša od povprečne celoletne v preteklem letu.

V prvih šestih mesecih je bila dosežena povprečna cena penziona v hotelu Donat, ki vključuje tudi hotel Boč din 372,80, v ostalih hotelih pa 266,15 din.

Restavracija

Skupno število prodanih penzionskih obrokov je 137.443, kar je za 5% več kot lani. Največ penzionskih obrokov smo izdali v Zdraviliškem domu (47%), nato Donatu (28%), ostalo v restavracijah Pošta, Slovenski dom, Soča in Bohor. V primerjavi s preteklim letom smo izdali več penzionskih obrokov v Zdraviliškem domu (indeks 108), Donatu (indeks 121), Pošta indeks (161). V hotelu Soča in Slovenski dom beležimo padec zaradi adaptacij (indeks 56, 95).

Letos smo prodali 144.020 litrov pijač, kar je 5% več kot lani. Največji porast beležimo pri prodaji piva (indeks 105) in brezalkoholnih pijač (indeks 115).

Skupno je bilo v TOZD Zdraviliška dejavnost opravljenih 373.019 delovnih ur, kar pomeni 5% več kot lani. Od skupnih ur je evidentiranih 14% bolniških izostankov ali dnevno 11 delavcev. Primerjano z letom 1978, ko je bil procent bolniških izostankov 16% ali 19 delavcev dnevno v staležu, ima letošnje leto 11% manj ur bolniških izostankov.

TOZD POLNILNICA

Napolnili smo več mineralne vode kot lani in sicer za 5%, prodali pa ravno tako za 5% več. Od tega smo letos prodali več Templa (indeks 112), Donata Mg pa enako kot lani (indeks 100). Gibanje prodaje po mesecih je različno. Največ smo prodali meseca junija, najmanj pa meseca februarja.

Izvoz smo povečali proti lanskemu letu za 1%.

Brezalkoholna pijača Trimvit. Napolnili smo 2.397.225 steklenic Trimvita, prodali pa 2.419.722 steklenic. V primerjavi z lanskim letom smo napolnili za 32% več, prodali pa prav tako za 32% več.

Plin CO₂. Napolnili smo 643.578 kg plina CO₂, prodali pa 1.298.098 kg. Polnitev je manjša, prodaja pa je za 6% večja kot lani.

Skupno je bilo v TOZD Polnilnica opravljenih 152.105 delovnih ur ali za 5% več kot lani. Od skupnih ur je evidentiranih 7% bolniških izostankov ali dnevno 10 delavcev, kar pomeni 2% bolniških izostankov več kot lani.

Za prodajo proizvodov polnilnice je bila povečana zaposlitev delavcev v komercialni in založniški skladiščih. Opravljenih je 44.536 ur, kar je za 19% več kot lani.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Pralnica. V prvem polletju smo oprali 368.734 kg perila, kar je za 10% več kot lani. V primerjavi s preteklim letom beležimo porast v vseh mesecih. Največ perila smo oprali meseca junija.

Vrtnarija. Imamo vrednostne podatke o prodaji. Po posameznih mesecih in po asortimanu je bilo v Vrtnariji za 303.747 din prometa, kar je v primerjavi z letom 1978 za 4% več.

V Cvetličarni je prodano za 881.425 din cvetlic in cvetličnih aranžmanov, kar je v primerjavi z letom 1978 za 57% več.

Skupno je bilo v TOZD vzdrževalna dejavnost 99.901 opravljenih ur (indeks 100 v

primerjavi s preteklim letom). Od skupnih ur je evidentiranih 7% bolniških izostankov povprečno ali 16% manj kot v letu 1978. Dnevno je bilo v povprečju 10 delavcev v staležu (lani 11 delavcev).

V ostalih sektorjih DS skupne službe — splošno kadrovske in ekonomsko finančni sektor — je bila zaposlitev v lanskem obsegu. Delovnih ur je 72.979, kar je za 1.009 ur manj kot v prvem polletju lani. V Centru v Mariboru je 2.070 delovnih ur.

Poročilo o opravljenih delovnih urah januar-junij 1979

T O Z D	1979	1978	indeks 79:78
Zdraviliška dejavnost	373.019	354.241	105
Polnilnica	152.105	144.571	105
Vzdrževalna dejavnost	99.901	99.599	100
DS Skupnih služb	119.585	113.075	106
SKUPAJ	744.610	711.486	105

DOSEŽENI PROMET

Postavka	1979	1978	indeks 79:78
zdravniški pregledi	16.882	15.571	108
postopki	111.552	103.048	108
nočitve	141.155	133.882	105
promet restavracij	281.463	255.238	110
prodaja mineralne vode	16.715.092	15.816.701	106
prodaja Trimvita	2.419.906	1.828.225	132
prodaja CO ₂	1.298.098	1.226.890	106

Periodični obračun I-VI 1979 – Zdravilišče Rogaška Slatina

postavka	tekoče leto	plan	preteklo leto	indeks	
				1979 : plan	1979 : 1978
vrednost opravljenega dela	185.699.498	159.099.000	136.215.125	117	136
terjatve v začetku leta	8.375.040	—	7.330.421	—	114
terjatve koncem obdobja	12.555.803	—	6.561.550	—	191
CELOTNI PRIHODEK	181.518.735	159.099.000	136.983.996	114	133
material	39.282.348	32.486.000	27.665.444	121	142
storitve	32.490.630	26.013.000	20.976.193	125	155
drugi stroški	17.553.850	12.801.000	9.712.409	137	181
povračila	1.481.395	1.674.000	1.933.232	88	77
amortizacija	9.460.452	9.856.000	8.483.212	96	112
drugi in izredni izdatki	783.972	750.000	2.384.710	105	33
razlika v vrednosti — zalog	72.580	—	— 612.130	—	—
— terjatve	—	—	+ 1.677.690	—	—
PORABLJENA SREDSTVA	101.125.230	83.580.000	72.220.758	121	140
DOHODEK	80.393.504	75.519.000	64.763.238	106	124
prispevki iz dohodka	6.518.186	8.209.000	5.802.458	79	112
pogodbene obveznosti	5.826.101	6.732.000	5.011.533	86	116
dohodek za delovno skupnost	11.585.000	10.478.000	7.408.782	111	156
povečana amortizacija	2.022.000	630.000	242.373	321	834
PRISPEVKI IZ DOHODKA	25.951.288	26.049.000	18.465.146	100	141
ČISTI DOHODEK	54.442.216	49.470.000	46.298.094	110	118
osebni dohodki	38.837.544	36.585.000	29.917.552	106	130
— stanovanjski del	2.131.432	2.194.000	1.632.234	97	131
skupna poraba	—	—	—	—	—
— ostali del	2.440.533	1.289.000	2.037.500	189	120
rezervni sklad	1.009.799	927.050	1.468.686	109	69
poslovni sklad	10.022.906	9.620.950	11.242.122	104	89
nekrita delitev D	—	— 1.146.000	—	—	—

Periodični obračun I–VI 1979 –

Pregled obveznosti iz dohodka in čistega dohodka

Koristnik SIS		Zdravilišče	Zdraviliška dejavnost	Polnilnica	Vzdrževalna dejavnost	Skupne službe
Republiška izobraževalna skupnost	7 ‰	1,148.759,55	—	1,054.748,80	94.010,75	—
Republiška raziskovalna skupnost	1,4 ‰	229.751,90	—	210.949,75	18.802,15	—
Prisp. za starostno zav. kmetov	0,50 ‰	75.489,90	—	69.312,05	6.177,85	—
Po prispevni osnovi		1,454.001,35	—	1,335.010,60	118.990,75	—
Zdravstvena skupnost	2,7 ‰	1,000.463,15	496.905,15	198.677,85	122.161,10	182.719,05
Pokojninska skupnost	0,8 ‰	271.239,95	129.684,95	55.498,35	34.042,80	52.013,85
Prispevek za zaposlovanje	0,27 ‰	80.103,80	37.855,15	17.770,80	9.957,20	14.520,65
Prispevek za požarno varnost	0,30 ‰	103.252,80	52.045,80	20.375,55	12.678,80	18.152,65
Prispevek za kom. SIS — KS	1,5 ‰	516.257,10	260.229,35	101.878,30	63.388,80	90.760,65
Prispevek za SLO	0,30 ‰	103.252,80	52.045,80	20.375,55	12.678,80	18.152,65
Prispevek za pospeševanje kmetijstva	0,30 ‰	103.252,80	52.045,80	20.375,55	12.678,80	18.152,65
Štipendije občini	0,50 ‰	136.346,15	68.101,15	27.694,60	17.025,55	23.524,85
Stanovanjska skupnost						
Kreditni sklad	1 ‰	355.242,20	174.410,75	76.160,50	42.488,20	62.182,75
Solidarnostni sklad	1,20 ‰	426.285,15	209.288,15	91.391,50	50.986,05	74.619,45
Dijaški domovi	0,345 ‰	124.462,95	61.155,25	26.668,25	14.879,60	21.759,85
Stavbna zemljišča	1,20 ‰	426.285,15	209.288,15	91.391,50	50.986,05	74.619,45
Starostno zavarovanje kmetov	0,26 ‰	67.373,45	51.290,65	—	—	16.082,80
Na osebne dohodke		3,577.471,30	1,786.244,95	720.563,70	426.926,20	643.736,45
Valorizacija pokojnin	1,27 ‰ 0,27 ‰	204.232,50 136.901,25	— 122.837,40	204.232,50 —	— 14.063,85	— —
Na poslovni sklad		341.133,75	122.837,40	204.232,50	14.063,85	—
Občinske takse	po avtom.	126.751,00	3.600,00	119.451,00	3.700,00	—
Vodni prispevek	poraba vode	477.513,20	87.771,70	315.410,30	74.331,20	—
ŽTP — pokrivanje izgube	davčna osnova	1,407.123,00	480.382,05	794.664,35	132.076,60	—
Prispevek za zaklonišča	vred. stavb	212.246,60	171.808,35	12.161,85	1.548,60	26.727,80
Prispevek za SISEOT	uvoz	5.642,35	1.230,65	1.927,55	1.007,75	1.476,40
Elektrogospodarstvo	por. elektr.	121.205,10	121.205,10	—	—	—
Mestno zemljišče	m ²	69.015,40	59.599,90	6.420,00	2.650,50	345,00
Prispevek gospodarski zbornici	doh. pret. leta	58.358,80	—	39.071,00	19.287,80	—
Druge osnove		2,477.855,45	925.597,75	1,289.106,05	234.602,45	28.549,20
Skupaj prisp. iz dohodka		6,518.186,40	2,180.537,80	3,263.301,10	635.243,35	439.104,15
Skupaj prisp. iz čistega dohodka		1,332.275,45	654.142,30	285.611,75	159.339,90	233.181,50
Obresti od kreditov		4,051.543,60	3,294.884,19	557.186,32	199.473,09	—
Zavarovanje		501.995,55	194.817,55	213.338,00	56.490,00	37.350,00
Bančni stroški		40.790,65	21.899,25	11.270,00	10,00	7.611,40
SDK stroški		192.100,65	70.861,20	66.122,95	25.538,70	29.577,80
Izobraževanje		903.325,30	552.493,05	212.747,60	138.084,65	—
Pogodbene obveznosti		5,826.101,90	4,203.056,39	1,088.359,47	436.621,99	98.064,05

Periodični obračun I–VI 1979 – Združeni posli

Združeni posli	Združeno iz temeljne organizacije			Združeno skupaj	Planirano 1/2 letnega plana	Porabljeno v I. pollet.	Razlike + manj — več po
	Zdrav. dejavnost	Polnilnica	Vzdr. dejav.				
urejanje parkov	1.150	800	—	1.950	1.950	*	*
propaganda — materiala in izdelkov	—	726	—	726	1.390	726	—
— program	840	3.444	—	4.284	4.285	3.516	+ 768
investicijsko vzdrževanje	1.856	400	94	2.350	2.350	3.830	— 228
+ saldo 1. 1.	—	—	—	1.252*	1.252*	—	—
raziskave	450	314	84	850	850	983	— 133
izobraževanje	426	196	106	728	710	801	— 73
pisarniški material	292	204	54	550	550	455	+ 95
glasilo »Vrelci«	72	50	13	135	135	114	+ 21
PTT stroški	224	158	42	424	424	381	+ 43
avtomatska obdelava OD	130	90	25	245	245	270	— 25
vrelci — AM	406	290	70	766	766	608	+ 158
komerciala za zdrav. dejavnost	183	—	—	183	157	169	+ 14
komerciala polnilnice	—	3.864	—	3.864	3.170	3.339	+ 525
center Maribor	—	280	—	280	187	263	+ 108
— lastni dohodki	—	—	—	91*	107*	—	—
drugi sektorji	2.856	2.896	740	6.492	6.200	6.337	+ 461
— lastni dohodki	—	—	—	306*	225*	—	—
SKUPAJ	8.885	13,712	1.228	23.827 1.649*	23.328 1.584*	21.792 + *	+ 1.734 + *

INFORMACIJA

o rezultatih akcije ugotavljanja zahtevnosti dela in predlog postopka za sprejem novega sistema analitične ocenitve.

Že lani smo se na zborih delavcev in na delavskih svetih odločali, da sistem vrednotenja dela iz leta 1972 zamenjamo z novim. V skladu s sprejetimi sklepi smo to nalogo zaupali Razvojnemu centru Celje, katerega posebej za to usposobljeni strokovnjaki so jo v sodelovanju z našimi delavci tudi izvršili in smo tako sedaj pred tem, da se samoupravno odločimo za sprejem novih osnov za delitev osebnih dohodkov, to je nove metode ugotavljanja zahtevnosti dela, točkovnih vrednosti posameznih zahtev te metode, novega kataloga del oziroma nalog in nove vrednosti točke.

Ko je komisija za ugotavljanje zahtevnosti dela ovrednotila zahtevnost vseh opravil, je bilo celotno gradivo dano v javno razpravo od konca aprila do sredine maja, tako da je v juniju komisija pregledala dostavljene pripombe in upoštevala vse tiste, ki so bile utemeljene.

Iz rezultata ovrednotenja del po metodologiji, ki jo je izdelal RCC, izhaja, da je bila predlagana metoda primerna, saj je bilo kljub veliki raznolikosti del in opravil v naši delovni organizaciji moč uporabiti enotne kriterije in tako rekoč spraviti vse pod eno streho, za kar smo se odločili že, ko smo sprejemali samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Možnost seznaniti se s predlagano metodo ugotavljanja zahtevnosti dela je imel sleherni delavec Zdravilišča, saj je bila v zadostnem številu primerkov dostavljena delovnim skupinam, poleg tega pa še predstavljena in obrazložena v 4. številki našega glasila Vrelci. Ob tej priložnosti velja opozoriti, naj se z njo seznanijo vsi, kdor tega še ni storil.

V že omenjenem samoupravnem sporazumu, ki smo ga sprejemali s referendumom, je določba, da se analitična ocenitev vrednosti del in nalog izvaja po enotni metodologiji vrednotenja, ki je sestavni del tega sporazuma. V tej določbi je vsebina sedaj veljavne metodologije prikazana tako, da so navedene skupine zahtev in posamezne zahteve.

Te so v novi predlagani metodologiji opredeljene nekoliko drugače, zato jih je treba ustrezno spremeniti tudi v samoupravnem sporazumu in seveda kot sestavni del tega sporazuma določiti tudi novo metodologijo v celoti. Spremembo te določbe samoupravnega sporazuma moramo v skladu s predpisi izpeljati preko referenduma.

Poleg te spremembe, gre konkretno za 9. člen navedenega sporazuma, je treba slediti tudi načelu, ki smo ga v naši delovni organizaciji vedno držali, to je, da ob vpeljavi novega sistema vrednotenja zahtevnosti dela noben delavec ne more imeti nižje osnove kot jo je imel doslej. Da bo to načelo uveljavljeno tudi sedaj, bi dopolnili tudi 6. člen samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke v tem smislu, da bi dodano besedilo glasilo:

Če se metodologija spremeni in so določena dela in naloge na podlagi spremenjene metodologije po vrednosti urnih točk izražena nižje, se delavcu, ki opravlja takšna dela in naloge, obračunava osebni dohodek po prejšnji osnovi toliko časa, dokler se prejšnja in nova osnova po vrednosti ne izenačita.

Torej na referendumu, ki ga bodo razpisali delavski sveti, bomo glasovali za spremembo 9. člena in za dopolnitev 6. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke ter za sprejem nove metodologije vrednotenja del, vse na podlagi zgoraj podane obrazložitve.

Toliko o tem, o čemer bomo odločali z referendumom, poglejmo pa še, kako poteka odločanje o katalogu del oziroma nalog, točkovnih vrednosti posameznih zahtev in vrednosti točke.

Po naših internih splošnih aktih se dela oziroma naloge, ki izhajajo iz dejavnosti TOZD določijo s katalogom (razvidom) del oziroma nalog, ki ga kot samoupravni splošni akt sprejme delavski svet TOZD na podlagi poprejšnje obravnave, to se pravi na delnih ali skupnih zborih. Prav tako delavski svet TOZD na podlagi poprejšnje obravnave sprejme tudi točkovne vrednosti zahtev metodologije ugotavljanja zahtevnosti del, o kateri je bilo poprej govora.

Drugače rečeno: delavski svet odloča o tem, koliko je v točkah vredna posamezna stopnja vsake zahteve (sestavljeno dela, odgovornost, obremenitve, delovne razmere), pri čemer je treba upoštevati z območnim družbenim dogovorom in samoupravnim sporazumom branže sprejete oziroma dogovorjene razpore med najenostavnejšim in najbolj zahtevnim delom. Kakšna je zahtevnost dela, je razvidno iz opisa v katalogu del, ki je podlaga za izvedbo stopnjevanja po metodologiji in jo izpelje pooblaščen komisija, kar je praktično že izvršeno in med kolektivom objavljeno.

Na zborih delavcev je torej potrebno obravnavati istočasno novi katalog del oziroma nalog in predlog točkovne vrednosti posameznih zahtev in skupin zahtev. Razpravo o tem organizirajo delavski sveti skupno s sindikatom, po javni razpravi pa bodo sprejemali delavski sveti ustrezne sklepe.

Ker imamo dogovorjeno enotno metodologijo, morajo biti sklepi vseh delavskih svetov glede kataloga del oziroma nalog in točkovnih vrednosti identični (enaki).

Ko se bodo delavski sveti odločili za točkovne vrednosti, bo komisija za ugotavljanje zahtevnosti dela glede na že izvedeno stopnjevanje uporabila točkovne vrednosti in za vsako delo oziroma opravilo določila točke po zahtevah in skupno ter predlagala razporeditev del oziroma nalog v razrede, ki jih je 3, s tem, da ima vsak razred za 20 točk višjo končno vrednost od predhodnega.

Tako opravljeno delo komisije gre nato kot predlog zopet na delavske svete v sprejem.

Končno, koliko bo vredna točka, bo odvisno od tega, kolikšna bo masa sredstev za delitev osebnih dohodkov. Strokovne službe so na podlagi rezultatov polletnega poslovanja in predvidevanj za preostali del leta pripravile predlog vrednosti točke po novem sistemu vrednotenja dela.

O tej vrednosti in o datumu uveljavitve sistema razpravljamo na zborih delavcev, na podlagi rezultatov obravnave pa bodo dokončno sklepali delavski sveti.

V. K.

Iz zapisnika odbora za družbeni standard

Na 10. seji, ki je bila 26. julija 1979, je odbor obravnaval naslednje točke dnevnega reda: solidarnostna stanovanja, dodelitev stanovanja, razpis prostih stanovanj in razno.

V avgustu letošnjega leta bo vseljiv stanovanjski blok, v katerem so pretežno solidarnostna stanovanja. Na prednostni listi za dodelitev teh stanovanj so tudi naši delavci, in sicer naslednji: Stopinšek Milena, Zdravilka Katica in Križman Franc. Ti so uvrščeni v skupino solidarnostnih stanovanj za mlade družine, zato je potrebno za te podpisati menično izjavo kot garancijo, da bodo čez 6 let izpraznili stanovanje. Odbor predlaga Delavskemu svetu Zdravilišča, da sprejme v zvezi s tem ustrezen sklep: Z delavci pa je potrebno skleniti še poseben dogovor o izpraznitvi stanovanj čez 6 let.

Razen zgoraj navedenih delavcev prejme solidarnostno stanovanje tudi Bele Marija. Zanj to menične izjave ni potrebno podpisati, ker je mati samohranilka.

Stanovanje v stanovanjski hiši Zdraviliški trg 4 prejmeta tudi naša delavca Jugovar Erika in Rudi. Za solidarnostno stanovanje sta se prepozno priglasila, zato nista prišla v poštevek za dodelitev stanovanja v novem bloku v Ratanski vasi.

V novem stanovanjskem bloku, ki bo vseljiv v avgustu 1979, imamo kupljeno eno dvosobno stanovanje. To stanovanje je odbor dodelil tov. Kaiser Irmi, ker je že v lanskem letu sklenil, da se prvo prosto dvosobno stanovanje dodeli njej.

Stanovanje, katerega je izpraznil dr. Oder Franc, ostane še naprej nezasedeno, ker ga bomo potrebovali za novega zdravnika.

V stanovanjskem bloku, ki bo vseljiv avgusta letos, imamo kupljene tudi 2 garsonjeri. Razen tega bo izpraznila enosobno stanovanje tov. Roksančič Olga, ker se preseli po lansko letni dodelitvi v dvosobno stanovanje. Ta prosta stanovanja je potrebno v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju družbenih stanovanj in stanovanjskih posojil delavcem Zdravilišča razpisati kot prosta. Na podlagi tega razpisa naj bi delavci na posebnem obrazcu, ki ga dobijo v tajništvo Zdravilišča, vložili prošnje za stanovanja. Prav tako naj bi tudi delavci, ki že imajo vložene prošnje za stanovanje, ponovno izpolnili ta obrazec in bi na podlagi tega ugotovili ali so še zainteresirani za stanovanje.

Občinskemu komiteju Zveze mladine Slovenije Šmarje pri Jelšah se nakaže 1000 din kot solidarnost mladine Zdravilišča ob mednarodnem letu otroka.

Z. E.

Tipizacija specifičnega gostinskega in drobnega inventarja

V zadnji številki našega glasila smo obravnavali tipizacijo čistilnega materiala. V tem nadaljevanju pa bo tekla beseda o tipizaciji gostinskega specifičnega in ostalega drobnega inventarja. Se ni dolgo tega, kar smo imeli v naših obratih 6 različnih vrst porcelana. V restavraciji Zdraviliški dom smo imeli porcelan z zdraviliškim emblemom, v Slovenskem domu so imeli svoj posebni emblem, restavracija Pošta svoj emblem, v Soči in Parku je bil v uporabi vzhodnonemški porcelan, v Bohorju, Soncu in Bellewue pa porcelan z zlatim oziroma modrim robom. Poleg tega pa imamo še v hotelu Donat uvožen in z emblemom hotela opremljen porcelan.

Če analiziramo pozitivne in negativne strani uporabe tolikih vrst porcelana, je nedvomno pozitivna stran tega individualnost v opremi posameznih restavracij. Individualnost v opremi s porcelanom, kakor tudi z drugimi vrstami specifičnega gostinskega inventarja (porcelan je bil v tem sestavku uporabljen kot izrazit primer zaradi lažje primerjave), pa ima več negativnih strani, ki se kažejo predvsem v tem:

1. Uporaba različnih tipov za ene in iste vrste inventarja zahteva večje zaloge inventarja. Vemo, da moramo imeti v sezoni v rezervi za nadomestitev iztrošenega, razbitega in odtujenega inventarja 30% od nabavljenega inventarja. To potegne za seboj velike zaloge in s tem potrebo po angažiranju znatnih obratnih sredstev, ki jih moramo za visoke obresti najemati pri banki.

2. Ker posamezne tovarne menjajo svoje artikule oziroma tipe, večkrat ne moremo nadomestiti manjkajočega inventarja z istim tipom. Razultat tega je, da se v obratih in s tem na mizah gostov pojavljajo različni tipi inventarja.

Velike zaloge in različni tipi potegnejo za seboj tudi večji porabljen delovni čas pri popisih in materialni finančni evidenci.

Tipizacija vseh vrst specifičnega gostinskega in ostalega drobnega inventarja v naših gostinskih obratih bi iz navedenih razlogov pomenila korak naprej. Edini pomislek je v tem, da se bomo uniformirali in s tem izgubili na individualnosti v opremi naših obratov. Ker pa imajo razlogi,

ki govorijo za tipizacijo, večjo težo, kaže začeti s tipizacijo in podvzeti naslednje ukrepe:

1. V hotelu Donat še nadalje kategoriji primerno uporabljati specifičen in z lastnim emblemom opremljen inventar.

2. V vseh ostalih hotelih in restavracijah uporabljati enoten in z zdraviliškim emblemom opremljen inventar.

S tem dosežemo:

1. Manjše zaloge in s tem manjša obratna sredstva.

2. Manj vložnega dela pri inventurah in pri materialni in finančni evidenci.

3. Manj težav pri nadomestitvi manjkajočega inventarja po obratih.

4. Možnost premeščanja inventarja iz obrata v obrat.

5. Boljše dobavne pogoje s tem, ko kupujemo večje serije posameznih vrst inventarja.

6. Manjšo odvisnost od uvoza s tem, ko uporabljamo v vseh obratih, razen v Donatu, v domačih tovarnah izdelan inventar.

Tudi za načrtovani novi hotel Tempel predvidevamo uporabo domačega inventarja. Če bodo težave pri uvozu inventarja, se bo vprašanje nadaljnje uporabe uvoženega inventarja pojavilo tudi v hotelu Donat.

V naslednji številki pa o drugih vrstah tipizacij, ki naj prav tako pripomorejo k sodobnejši organizaciji in boljšemu gospodarjenju.

Martin Kene

KADROVSKE NOVICE

V mesecu juliju 1979 so sklenili delovno razmerje v Zdravilišču naslednji delavci:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije

Furjan Dragica, 2. 7. 1979, enostavna strežba in obračun, nedoločen čas;

Mikolič Nežika, 1. 7. 1979, pripravlanje vseh vrst jedi, nedoločen čas;

Novak Anica, 1. 7. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, nedoločen čas;

Ogrizek Nada, 1. 7. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, nedoločen čas

Kovačič Đurda, 1. 7. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, nedoločen čas;

Prevolšek Veronika, 1. 7. 1979, pripravlanje vseh vrst jedi, nedoločen čas;

Bratuš Erih, 1. 7. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, določen čas;

Artič Marija, 1. 7. 1979, pripravlanje vseh vrst jedi, nedoločen čas;

Krošlin Helena, 6. 7. 1979, priprava vseh vrst slaščic, nedoločen čas;

Benedik Nežika, 10. 7. 1979, čiščenje kuhinjskih prostorov, pomoč pri pomivanju posode, določen čas;

Plavšak Štefka, 28. 7. 1979, pripravlanje vseh vrst jedi, nedoločen čas;

Zdravstvo

Polajžer Rajko, 2. 7. 1979, opravljanje kurirskih poslov, prevažanje bolnikov v terapiji, prenašanje napotnic bolnikov, določen čas;

Bosnar Matej, 3. 7. 1979, opravljanje kopeli pod nadzorstvom, določen čas;

Kidrič Danica, 16. 7. 1979, fizioterapevt — pripravnik v elektroterapiji, nedoločen čas;

Belcer Metka, 16. 7. 1979, medicinska sestra — pripravnik, nedoločen čas

Čujež Staša, 25. 7. 1979, medicinska sestra — pripravnik, določen čas.

TOZD POLNILNICA

Đurić Zoran, 6. 7. 1979, skladišni delavec v skladišču Zagreb, določen čas.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Murko Anica, 20. 7. 1979, opravljanje kurirskih del, določen čas;

Šeligo Elizabeta, 26. 7. 1979, pripravnik v finančnem knjigovodstvu, nedoločen čas.

Delovno razmerje je prenehalo naslednjim delavcem:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Restavracije

Kos Marjanu, 1. 7. 1979, strežba in obračun gostinskih storitev, sporazumno;

Šuštar Marti, 31. 7. 1979, enostavna strežba in obračun gostinskih storitev.

Hoteli

Janjič Goranu, 23. 7. 1979, pripravnik v recepciji hotela Donat, sporazumno.

TOZD POLNILNICA

Avguštin Alenki, 8. 7. 1979, razkladanje-prebiranje, samovoljno zapustila delo;

Šket Katici, 28. 7. 1979, razkladanje-prebiranje, samovoljno zapustila delo;

Kunej Peter, 27. 7. 1979, skladišni delavec, samovoljno zapustil delo.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Parki

Vuk Tereziji, 5. 7. 1979, opravljanje fizičnih del v parku, sporazumno.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Herič Emi, 4. 7. 1979, vodenje zbirnih in izplačilnih blagajnik vseh temeljnih organizacij, starostna upokojitev.

K. T.

Poročilo o prometu v obdobju januar-julij 1979

	1979	1978	INDEX 79:78	PLAN	% izpol. plana
ZDRAVSTVO:					
Zdravniški pregledi	20.991	19.591	107	19.591	107
Kopeli	111.182	87.560	127	101.528	110
Postopki	25.031	87.350	88	24.381	103
Gastroskopija	416	454	92	—	—
EKG	644	474	136	—	—
Rektosigmoskopija	17	—	—	—	—
Rektoskopija	16	35	46	—	—
HATELI:					
Nočitve skupaj	175.723	168.305	104	162.750	108
Nočitve h. Donat	40.317	38.862	104	39.100	103
Nočitve h. Boč	7.396	3.767	196	6.900	107
Nočitve ostali hoteli	128.010	125.676	102	116.750	110
Nočitve domačih gostov	122.631	110.495	111	111.037	110
Od tega na druž. stroške	66.083	49.746	133	—	—
Nočitve tujih gostov	53.092	57.810	92	51.713	103
Od tega: Avstrija	34.498	38.788	89	—	—
Italija	7.416	7.219	103	—	—
Nemčija	9.860	10.010	99	—	—
Ostali	1.318	1.793	74	—	—
Število gostov skupaj	16.654	16.312	99	—	—
Število gostov h. Donat	4.736	4.738	100	—	—
Število gostov h. Boč	878	921	95	—	—
Število gostov ostali h.	11.040	11.153	99	—	—
Število domačih gostov	12.146	11.591	105	—	—
Od tega na druž. stroške	3.418	2.540	135	—	—
Število tujih gostov	4.508	5.221	86	—	—
Od tega: Avstrija	2.584	3.089	84	—	—
Italija	966	936	103	—	—
Nemčija	784	904	87	—	—
Ostali	174	292	60	—	—
RESTAVRACIJE:					
Iztržek hrane po naročilu	4.353.108,80	3.560.538	122	—	—
POLNILNICA:					
Polnitev MV + rin.	19.565.803	18.739.439	104	—	114
Prodaja MV % rin.	19.563.654	18.769.839	104	17.120.000	114
DONAT Mg	9.430.367	9.370.289	101	9.450.000	100
TEMPEL	10.055.434	9.304.600	108	7.670.000	131
RINERJI	77.833	94.041	82	—	—
Polnitev CO ₂	—	1.120.008	—	—	—
Od tega cistern (Kutina)	—	257.825	—	—	—
Prodaja CO ₂	—	1.122.561	—	—	—
Od tega cistern (Kutina)	—	257.825	—	—	—
Polnitev TRIMVIT	2.881.404	2.262.976	127	—	117
Prodaja TRIMVIT	2.898.908	2.223.574	130	2.480.000	117

ZOPER PRETIRANO UPORABO ANTIBIOTIKOV

Čebelja lekarna

Nerazumna poraba zdravil, predvsem antibiotikov, ne le pri odraslih, marveč tudi že pri otrocih, je resno vznemirila zdravnike po svetu in v Sloveniji. Najprej so v svojih vrstah, potlej pa tudi javno izrazili dvom v tako hitro porabo zdravil, ki se jim mikrobi, le-te naj bi uničili (kot povzročitelje najrazličnejših vnetij), prilagajajo in postajajo odporni. Velika poraba antibiotikov vseh spektrov, vse manjše učinkovanje teh umetno pridobljenih zdravil in ne nazadnje tudi veliki stroški, pa skrb o morebitnih posledicah teh, ne še tri desetletja starih zdravil, so napotili mnoge zdravnike, predvsem pa farmakologe, da so se zazrli nazaj, v nekdanje zdravljenje, v čase, ko ni bilo o antibiotikih ne duha ne sluha.

Poti do starih zdravil so različne. Spet so se uveljavili najrazličnejši čaji in zeli, več pozornosti so spet namenili gibanju na svežem zraku, mnogi pa so začeli obupati stara pravila o zdravljenju z medom. Ta je kot zdravilo znan iz davnine, pa tudi iz bližnje preteklosti, saj je med NOB v najtežjih trenutkih ostajal edino »zdravilo«.

Opozorila svetovne zdravstvene organizacije o pretirani porabi zdravil in domače statistike, ki so postale še hitrejša in jasnejša, odkar recepte »pregleduje« računalnik, so spodbudile številne zdravnike, da svoj študij posvetijo medu in čebeljim pridelkom.

Svetovno raziskovalno gibanje

V dobi, ko je bilo vse, kar je imelo nadih »patine« zanič, ko

je bilo dobro le vse, kar je bilo moderno, je tudi med izgubil večji del svoje veljave. S spoznanji, da je narava največji učitelj, da človek s trganjem vezi s preteklostjo pozablja tudi na stvari, ki so mu bile stoletja in tisočletja v pomoč, so v marsikaterem laboratoriju nehali gledati v bodočnost, posvetili so se preteklosti. In tako so vse več raziskav posvetili tudi čebeljim pridelkom. Prav takšno vnemo kot drugje po svetu so pri raziskovanju učinkovanja čebeljih pridelkov pokazali tudi nekateri jugoslovanski znanstveniki in začeli ugotavljati stvari, ki jih niti niso pričakovali. V laboratorijih, pod mikroskopi in na živalih, kasneje pa tudi na klinikah so potrjevali, da so v čebeljih pridelkih snovi, ki imajo ugoden učinek na počutje in zdravje ljudi. Kmalu je postalo znano, da je cvetni prah najbolj skoncentrirana hrana, kar jih poznamo, saj so v njem snovi, ki jih potrebuje organizem za rast in vzdrževanje biološkega ravnotežja. Za mleček so dognali, da je biološki pospeševalec in da hkrati zavira rast bakterij, plesni in virusov. Propolis je aktivna snov z izredno močnim učinkom proti virusom in bakterijam.

Uspehi domačih strokovnjakov

Raziskovalca slovenskega mikrobiološkega inštituta Bratko Filipič in prof. dr. Miha Likar sta dokazala, da matični mleček in propolis zavirata rast virusov. V poročilu »Vpliv propolisa in matičnega mlečka na razvoj nekaterih virusov«, ki ga je zaradi izrednih od-

Misli velikega revolucionarja

Zveza komunistov ne vlada s političnim monopolum, ampak izraža specifično družbenozgodovinsko zelo pomembno obliko interesov delavskega razreda, s tem pa tudi interesov vseh delovnih ljudi in družbe — v sistemu samoupravljanja in oblasti delavskega razreda in delovnega ljudstva, zasnovanem na demokratičnem pluralizmu interesov samoupravnih subjektov. To pa pomeni, da je naš politični sistem prerezal popkovino ne samo s političnim pluralizmom meščanske družbe, ampak tudi z enopartijskim sistemom začetne faze socialistične revolucije, zlasti s tistim, ki je bolj ali manj izraz dominacije tehnobirokratskega aparata nad družbo.

Noben sistem, tudi naš družbenoekonomski ne, s tem pa tudi delegatski sistem, ne more uspešno delovati stihijsko, brez vsestranskega opiranja na celotno zavestno ustvarjalno silo subjektivnega faktorja družbe. Tudi v delegatskem sistemu, kakor v družbenem življenju sploh, spontanost in avtomatizem ne moreta zamenjati ustvarjalne sile družbe.

Edvard Kardelj, 1977

kritij in dosledne znanstvene metode v celoti objavil tudi ameriški strokovni bilten »Interferon Scientific Memoranda« iz Buffala, med drugim poročata v sklepnem delu poročila:

»Iz raziskave je razvidno, da naravni proizvodi med, matični mleček, cvetni prah in propolis nimajo samo fizioloških učinkov, ampak razen proti mikrobom delujejo tudi proti virusom. Vprašanje pa je, iz česa izvira ta antivirusna aktivnost in kakšno je razmerje med sestavo in vplivom čebele na antivirusno dejavnost...« Poskusi kažejo, da aktivna snov na samo ena, ampak da gre verjetno za kompleks snovi, ki šele v pravilnem razmerju in ob aktivnosti čebele dajo fiziološko in antimikrobno dejavnost...«

Poskusi razvozljali razmerje

V Medexovih laboratorijih so čebelje pridelke mešali v različnih količinah in na podlagi učinkov ugotovili, katera mešanica medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa deluje na človeški organizem najbolj ugodno. In tako je nastal APIKOMPLEKS, doslej edina in zelo učinkovita mešanica čebeljih pridelkov, ki je uspešno prestala tudi vse klinične teste. V njem so sestavine, ki zavirajo rast virusa, povzročitelja influence, tudi če so razredčene v razmerju 1 : 100.000.

Čebele niso zdravniki

O delovanju Apikompleksa so bile narejene raziskave. Preizkusili so ga na več klinikah v različnih jugoslovanskih mestih in ugotovili njegovo izredno ugodno delovanje. Preizkusili so ga ljudje sami in ugotovili njegovo uspešnost. Toda zdravnika ne med ne drugi čebelji pridelki ne morejo nadomestiti. Kadar človek zboli in se ga loti visoka temperatura, mora upoštevati navodila zdravnika. Poskusi v uglednih klinikah pa kažejo, da za infekcijskimi boleznimi zboli neprimerno manj ljudi,

ki jemljejo žličko Apikompleksa dnevno. In v tem je največja moč naravnega preparata. V preprečevanju boleznih, mnogi zdravniki pa ga svetujejo že tudi kot edino sredstvo, ki pomaga pri zaviiranju rasti virusov, je nena-domestljiv. Zato ga je danes moč najti na prodajni polici sleherne lekalne in v vseh večjih trgovinah. Ker ga je ustvarila narava brez pomagal kemije je popolnoma nenevarna in ne more povzročiti nobenih škodljivih stranskih posledic.

Jože Vetrovec

PRIZNANJE

Posebna izobraževalna skupnost za izobraževanje in vzgojo delavcev gostinskih in turističnih poklicev v Ljubljani je na svoji seji dne 11. in 12. maja letos ugotovila, da je k uspešnosti organizacije aktivna, kakor tudi k samemu poteku programa izredno veliko doprinesla tudi naša delovna organizacija. Tako z degustacijo naših proizvodov, kakor tudi s podelitvijo propagandnega gradiva naše delovne organizacije nismo samo obogatili vsebine aktivna, temveč predvsem dopolnili strokovno znanje predmetnih učiteljev kuharstva in strežbe gostinskih šol Slovenije.

Za naše razumevanje in sodelovanje se nam izvršni odbor posebne izobraževalne skupnosti iskreno zahvaljuje.

Realizacija mineralne vode organizacij, združenih v poslovno skupnost za obdobje januar—junij 1979

	JANUAR—JUNIJ		INDEKS
	1978	1979	
»RADENSKA«	86.347	95.148	110,19
»BUKOVIČKA BANJA«	49.344	50.660	102,67
»ROGAŠKA«	16.667	19.211	115,26
»VRNJCI«	15.071	14.300	94,88
»JAMNICA«	28.881	30.034	103,99
»MILAN TOPLICA«	5.475	7.494	136,88
»PALANAČKI KISELJAK«	5.248	5.808	110,67
»SARAJEVSKI KISELJAK«	6.483	7.718	119,02
»PELISTERKA«	3.620	3.461	95,61
»SKOPLJANKA«	1.424	1.200	84,27
»TERME LIPIK«	9.248	10.650	115,16
»MINAKVA«	1.348	1.703	126,34
»KRIŽEVCI«	492	630	128,05
»HEBA«	6.320	8.837	139,83
»KLOKOT«	2.688	2.592	96,43
S K U P A J :	238.656	259.446	108,71

(VIR: BILTEN št. 8)

NEPOZABNI DAN V BRIGADI

Zelo sem bila vesela novice, da se bom kot predstavnik DSSS skupaj z mladinci iz Rogaške Slatine smela udeležiti enodnevnih delovnih akcij z brigadirji »Kozjansko 79«. Bil je zadnji dan tretje izmene, zato je bilo obenem tudi slovo od brigadirjev brigade »Bratstvo in edinstvo« in brigade gojencev mornariške šole iz Splita.

Zataknilo se je že takoj jutraj, ko smo dobro uro čakali na avtobus. Ko so nekateri že odhajali, je končno le pripeljal. Odpeljali smo se naravnost na traso (delovišče), ki je bilo kakšno uro oddaljeno od brigadirskega naselja v Bistrici ob Sotli. Brigadirji so nas veselo pozdravili z glasnim Z-D-R-A-V-O. Takoj so nam razdelili lopate in že smo pridno zasipavali jarke, ki so jih brigadirji izkopalji za vodovod. Pot nam je curkoma lil s čela, vroče sonce pa je hitro posušilo sleherno kapljico.

Komaj smo dočakali malico. Bila je obilna in ko smo se pošteno najedli, se nam kar ni dalo več vstati. Toda komandir je bil neizprosni, morali smo na drugo, precej oddaljeno delovišče in tudi tam končati delo.

Brigadirji so nam dajali spodbudo s petjem. Najbrž res

nikjer ne slišiš toliko novih pesmi kot v brigadi, posebej še, če je le-ta sestavljena iz mladincev iz vseh republik in pokrajin, kot je bila brigada »Bratstvo in edinstvo«.

Okrog dveh smo se z avtobusom pripeljali, vsi prepoteni in izmučeni v brigadirsko naselje, ki je postavljeno poleg nove šole »Marija Broz«. Po kosilu je bilo na vrsti športno srečanje med brigadirji in gosti. Fantje so igrali nogomet in košarko, dekleta pa so se tako dolgo izgovarjale, da je bilo nazadnje že prepozno.

V komandantovi baraki (komandant naselja je bil naš krajan Janez Ivanuš) so imeli gramofon in plošče, in po vsem naselju se je vse popoldne slišala glasba. Zvečer pa je nekaj parov celo zaplesalo, kar na dvorišču.

Pred večerjo je bil zbor in spuščanje zastave ob petju jugoslovanske himne, ki smo se ga udeležili tudi gostje.

Po večerji pa je bil brigadni večer ob tabornem ognju. Brigadirji so pripravili res zabaven program, nekaj čisto izvirnega in najbolj zanimivo je bilo, da so si vse sproti izmišljali. Na koncu se nam je vodja programa, simpatični Enis, zahvalil za obisk in pomoč pri delu, skupaj smo zaplesali kolo in že je v naselje pripeljal avtobus.

Slovo je bilo težko. Zdelo se nam je, da se poznamo že dolgo, dolgo. Izmenjali smo naslovice in si sešli v roke.

Res, kaj takega lahko doživiš le v brigadi, ob skupnem delu in naporih. Le tu lahko spoznaš, kaj je pravo prijateljstvo, tovarišstvo in bratstvo. B. Š.

Poslovni obisk iz tujine

5. in 6. maja so nas obiskali italijanski kupci naše mineralne vode Donat Mg. Ogleдали so si polnjenje mineralne vode Donat in terapijo. Sprejeli so jih naši strokovni delavci. Po ogledu našega zdravilišča so obiskali tudi rojstni kraj tovariša Tita.

M. N.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem za denarno pomoč, katero mi je nudila Sindikalna konferenca Zdravilišča Rogaška Slatina v času moje bolezni.

Ogrizek Štefka

UVIDEVNOST

Zgodilo se je neke letošnje vroče nedelje popoldne pod kostanji pri mlečni restavraciji. Popoldanski koncert je privabil toliko poslušalcev, da so bili vsi sedeži zasedeni. Obe delavki v strežbi sta delali, kolikor sta mogli, da bi postregli vse goste, pa tega nista zmogli v celoti.

Prišel je zakonski par. Dobila sta še dva sedeža, ki sta se malo poprej spraznila. On je znan politik in uspešen družbenopolitičen delavec. Mirno sta sedela in čakala postrežbo tako od 15 do 20 minut. Ker pa je nista dočakala, sta odšla. Nič posebnega, boste rekli. Kaj podobnega se čestokrat dogaja v gostinstvu tudi marsikje drugje. Pa le ni bilo tako.

Drugo jutro je ta tovariš zopet prišel. Ne, da bi se pritožil, ampak neverjetno — opravičil se je. Nak, kaj takega pa res nismo navajeni.

Rekel je, da sta odšla, ko sta videla v kakšni delovni stiski sta bili obe strežnici in naj ne smatrata njegov odhod kot demonstrativen. Prijazno se je poslovil in odšel.

Dogodku res ne najdemo para v praksi naše stroke. Izpričuje pa veliko srčno kulturo tega tovariša in njegovo spoštovanje do dela in delavcev.

Sč.

KRIŽANKA			Zunanji del aparata	Vodno plovilo za prevoz	Verande	Severno-ameriško indijansko plemo	Nemški pesnik (Paul, 1920-70)	Predsednik republikanske Španije
Sestavit Marko Napast	Krstni kamen	Okrogla stvar Okrasi gr. templej						
Vrsta grafike								
Atenska trdnjava								
Dekanov namestnik								
Tovariš			Filmski režiser Clair	Števniki	Italijanski naftni koncem			
Ivan Tavčar		Poteg z nožem	Francoski plemič				Gospodinjstva potrebščina	Stroj, naprava
Korenina enoletne sladkome pese								
Italijanska luka v Jadranu							Epska pesem	
Originalno ime Irske						Z. ime Obveščevalna agencija ZDA	Molilec v mošaji	
Časovni termin				Gora v Julijah				
Velika začelnica				Sičnik in šumnik				
Zaporedni črki v abecedi				Žgana, negorljiva glina				

